

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО „ЗЕМЯ“

ГРАД ПРОВАДИЯ

ПРАВИЛА ЗА ВАЛИДИРАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

В съвременния динамичен и бързо глобализиращ се свят хората се насочват към различни и иновативни начини за придобиване на знания, умения и компетентности, а формалното обучение отстъпва във все по-голяма степен на неформалното обучение и информалното учене. Икономическите и технологични промени също провокират хората по свое желание, самостоятелно или чрез неформално учене да усвояват нови професионални знания, умения и компетентности, включително и на работното място.

Валидирането на професионални знания, умения и компетентности позволява уменията, които лицата са натрупали в живота, на работното място или чрез самостоятелно учене, да бъдат признати и удостоверени и повишава конкурентоспособността на лицата на пазара на труда. Увеличават се възможностите за намиране на подходяща работа, за която се изисква квалификация, удостоверена с държавно признат документ. Валидирането на професионални знания, умения и компетентности е алтернатива на формалното обучение в обучаващи институции, по-бърз и по-гъвкав път за придобиване на квалификация по професия, който отчита резултатите от ученето, пести време и средства, не изисква откъсване от работа, разширява възможностите за получаване на знания, умения и компетентности в повече и в нови, различни професионални области.

I. Правно основание

1. Закон за предучилищното и училищното образование, в сила от 1.08.2016 година
2. Член 40 от Закон за професионално образование и обучение, в сила от 30.07.1999 година.
3. Наредба №2/13.11.2014 година за условията и реда за валидиране на професионални знания, умения и компетентности.

II. Същност на валидирането

Валидирането е установяване на съответствието на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или самостоятелно учене, с държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии и признаване на степен на професионална квалификация по професия или на квалификация по част от професия.

Целта на валидирането на професионални знания, умения и компетентности е да улесни достъпа до обучение за придобиване на квалификация по професия и достъпа до пазара на труда.

III. Право на валидиране

1. Право на валидиране имат лица, които притежават необходимото образователно равнище: за първа, втора и трета степен - необходимото образователно равнище е както следва:

1.1. За първа степен: завършен първи гимназиален етап, завършен клас от средната степен - за ученици със специални образователни потребности и завършен XI клас - за ученици по допълнителен държавен план-прием,

1.2. За втора степен - успешно завършен XI клас или XII клас

1.3. За трета степен - успешно завършен XII клас

Процедурите по валидиране се организират след подадено от лицето заявление по образец до директора.

В заявлението лицата посочват по коя професия и специалност от Списъка на професиите за професионално образование и обучение желаят да се валидират, по какъв начин са придобити знанията, уменията и компетентностите (придобит опит на работно място, участие в неформално обучение, чрез използване на самоучители, наръчници, ръководства и други източници). Лицата посочват и къде са прилагали притежаваните от тях знания, умения и компетентности. Към заявлението се прилагат и документи, доказващи участие в обучение, трудов стаж, професионален опит - трудова книжка или препис-извлечение от трудовата книжка, служебна книжка, осигурителна книжка, длъжностни характеристики, документ за образователно равнище, атестации, референции, свидетелства и удостоверения или сертификати от предишни обучения и др.

Лицата, заявили желание за валидиране, следва да удостоверят с медицинско свидетелство, че професията, по която желаят да валидират професионални знания, умения и компетентности, не им е противопоказна.

IV. Предмет и технология на валидирането

Валидирането е установяване на съответствието на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение или информално учене, с държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии и признаване на степен на професионална квалификация по професия или на квалификация по част от професия. Валидирането се осъществява по професии и специалности, включени в Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Валидирането включва процедури по установяване на придобитите професионални знания, умения и компетентности и по признаване на степен на професионална квалификация или на квалификация по част от професия.

Установяването на придобитите професионални знания, умения и компетентности, заявени за валидиране, се извършва чрез:

1. определяне на професионалното направление и професията от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, по които лицето желае да валидира своите професионални знания, умения и компетентности;
2. предварително съпоставяне на заявените от лицето професионални знания, умения и компетентности с резултатите от ученето, включени в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по съответната професия, което обхваща:
  - а) анализ на представените от лицето доказателства;
  - б) проверка на заявени от лицето професионални знания, умения и компетентности, за които то не представя доказателства или представените доказателства не съответстват на резултатите от ученето в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията;
3. насочване към допълнително обучение, когато след съпоставяне на заявените от лицето професионални знания, умения и компетентности се установи несъответствие с резултатите от ученето в държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията;
4. проверка на придобитите професионални знания, умения и компетентности след проведено допълнително обучение;
5. полагане на държавни изпити по теория и по практика на професията за признаване на степен на професионална квалификация или полагане на изпити по теория и по практика на професията за признаване на професионална квалификация по част от професията.

Издаване на Удостоверения за валидиране на професионална квалификация по част от професия и Свидетелства за валидиране на професионална квалификация по реда на Наредба № 8/2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование:

- Удостоверения за валидиране на професионална квалификация по част от професия се издават на всички обучаеми след успешно положен изпит за придобиване на квалификация по част от професия.

- Свидетелства за валидиране на степен на професионална квалификация се издават на всички обучаеми след успешно положен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация.

- Удостоверения за валидиране на професионална квалификация по част от професия и Свидетелства за валидиране на степен на професионална квалификация се издават на бланка и се подпечатват в съответствие изискванията на Приложение № 4 от Наредба № 8 от 11 август 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование, в сила от 23.08.2016 година.

- Удостоверения за валидиране на професионална квалификация по част от професия и Свидетелства за валидиране на степен на професионална квалификация се регистрират в съответната регистрационна книга съгласно приложение № 2 от Наредба № 8 от 11 август 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование, в сила от 23.08.2016 година.

- След регистрирането Удостоверенията за валидиране на професионална квалификация по част от професия и Свидетелствата за валидиране на степен на професионална квалификация се въвеждат като основни данни и сканирани изображения в Регистъра на документите за завършено основно образование, средно образование и/или придобита степен на професионална квалификация

Процедурите по валидиране се организират след подадено от лицето заявление по образец до директора.

ПГСС „Земя“, град Провадия, създава портфолио на лицето. Съдържанието на портфолиото включва опис с представените от лицето документи и доказателства, както и създадените по време на процедурата за валидиране документи - план-график за провеждане на валидирането, темите за допълнителното обучение и др.

За извършване на процедурата по валидиране се сключва договор между ПГСС „Земя“, град Провадия и лицето-заявител, в който се уреждат правата и задълженията на страните, организацията, провеждането, материалното и финансовото осигуряване на процедурата.

Как се организира допълнителното обучение?

Допълнително обучение може да се организира по теория чрез самостоятелна подготовка и/или участие в курс, а по практика - в професионалната гимназия или на друго работно място при същия работодател, на подходящо работно място при друг работодател. Допълнителното обучение може да се организира индивидуално или в група, по индивидуален план-график за провеждане на валидирането на професионални знания, умения и компетентности. За подготовката на избраното допълнително обучение комисията за установяване на придобитите знания, умения и компетентности предоставя на лицето-заявител описание на съдържанието на допълнителното обучение по теория и/или по практика, както и препоръчителни източници за информация за самоподготовка.

За всяка процедура от валидирането на професионална квалификация се разработват план- сметки

В план- сметките се включват всички преки и непреки разходи на професионалната гимназия.

План- сметките се утвърждават от директора.

Сумите за разходите, направени от професионалната гимназия за установяване, документирание, оценяване и признаване на опита на лицата, както и за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация, не могат да надвишават действителния размер на разходите.